

بازارشناسی: ترکمنستان

علی محمودی

(دکترای برنامه‌ریزی منطقه‌ای، عضو هیات علمی
دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران)

وجود دارد که غالباً آن‌ها شرکت‌های خارجی هستند (معمولاً ترکیه‌ای) که از زمان استقلال، دفترهایی در عشق‌آباد دایر کرده‌اند. تعدادی از این توزیع‌کنندگان بالقوه در بخش تجاری سفارت در دسترس هستند. ترکمنستان با مفهوم امتیاز ناآشنا است، لذا هنوز در آنجا از مفهوم امتیاز استفاده نمی‌شود. تقریباً تمام شرکت‌های سرمایه‌گذاری در ترکمنستان سرمایه‌گذاری مشترک انجام می‌دهند، چون در این کشور هنوز محدودیت خصوصی‌سازی وجود دارد و معمولاً طرف اصلی سرمایه‌گذاری مشترک دولت می‌باشد. معمولاً فرم استاندارد برای توافقنامه سرمایه‌گذاری مشترک وجود ندارد (بجز در بخش نفت و گاز)، توافقنامه‌ها به‌طور انفرادی مورد بررسی و مذاکره قرار می‌گیرند و سپس به وسیله هیات وزیران تصویب می‌شوند و توسط حکم رییس جمهور نهایی می‌گردند.

بهره‌گیری از کانال‌های توزیع و فروش کالا و خدمات در ترکمنستان

سیستم توزیع در ترکمنستان همانند شوروی به‌صورت متمرکز است؛ بدین صورت که سیستم توزیع براساس دستورالعمل‌های دولت و قیمت‌های کنترل شده دولتی اداره می‌گردد. طی سال‌های اخیر دفتر دولتی تجارت و صادرات به تدریج قیمت کالاهای مصرفی را آزاد کرده است و فقط آرد است که آن رابه‌صورت جیره‌بندی با قیمت‌های یارانه‌ای در اختیار مغازه‌های دولتی قرار می‌دهد.

در اوت ۱۹۹۴، بخش تبادل کالا و مواد خام دولت (SCRME) برای تنظیم تجارت خارجی و داخلی تأسیس شد و تا حدی بازار داخلی را از رقابت خارجی در طی انتقال تدریجی کشور به بازار آزاد جدا نگه می‌دارد. بدین منظور با حکم تأسیس بخش مذکور توسط رییس جمهور ضروری است که معاملات خارجی انجام شده توسط این بخش مبنی بر توافقنامه‌های تهاثری، اعتبارات تجاری، قراردادهای پایاپای، سرمایه‌گذاری‌های مشترک

این مقاله با پرداختن به مسائلی چون نحوه بازاریابی محصولات و خدمات، بهره‌گیری از کانال‌های توزیع، شرایط سرمایه‌گذاری مشترک، فرآیند قیمت‌گذاری کالا و خدمات در کشور ترکمنستان، تصویری از وضعیت بازار این کشور را برای علاقه‌مندان به کسب و کار در ترکمنستان ترسیم می‌کند.

نحوه بازاریابی محصولات و خدمات

انجام امور تجاری در ترکمنستان مستلزم شکیبایی، پافشاری و تماس‌های شخصی زیادی است. دفتر دولتی تجارت و صادرات (GOTX) تنها سازمانی است که سرمایه‌گذاری و تجارت خارجی را تشویق می‌کند. اما ساختارهای جاری با نمونه‌های تجارت بین‌المللی مطابقت ندارد. در این کشور کد تجاری هنوز بکار برده نمی‌شود، اغلب ادارات داخلی با عملیات تجاری غرب و نمونه موافقتنامه‌های بین‌المللی ناآشنا هستند و تجارت غالباً یک موضوع سیاسی ویا تحت نفوذ فردی است. بسیاری از روش‌های بازاریابی رایج در غرب به خوبی در اینجا کاربرد ندارد. شرکت‌های موفق در ترکمنستان تماس شخصی با دفاتر رسمی دفتر دولتی تجارت و صادرات را یا از طریق دفاتر نمایندگی و یا ملاقات‌های مکرر برقرار کرده‌اند.

قراردادهای بزرگ مقیاس توسط رییس جمهور امضا می‌شود و معمولاً مستلزم مسافرت رییس شرکت به عشق‌آباد یا دفتر مدیریت ارشد (CEO) برای بستن معاملات است. در ترکمنستان ارتباطات از طریق فاکس و تلفن بیشتر برقرار می‌گردد، اما این امر جایگزین مراجعه شخصی و حضوری نشده است.

همچنین تعدادی توزیع‌کننده داخلی، نمایندگی شرکت‌های آمریکایی

واردات و صادرات، فعالیت‌های خیریه و دیگر معاملات ثبت گردد. بخش تبادل کالا و مواد خام، ۰/۲ درصد هزینه معامله را برای ارائه این خدمات باستانهای قراردادهای خیریه، وصول می‌کند. قراردادهای پایایی مستلزم تصویب هیات وزیران است.

علاوه بر ثبت قرارداد، این بخش مزایده کالاهای مصرفی و مواد خام را اداره می‌کند. همچنین اجازه مزایده (فروش) اوراق بهادار را نیز دارد، گرچه بازار اوراق بهادار حقیقی در ترکمنستان هنوز وجود ندارد. بخش تبادل کالا و مواد خام به‌عنوان یک تاجر یا یک واسطه‌گر در مزایده عمل نمی‌کند. همچنین آن نقشی در توزیع کالاهای مصرفی که در داخل کشور جهت مصرف داخلی تولید می‌گردد، ندارد. این کالاها از طریق یک شبکه عمده‌فروشی دولتی یا معاملات مستقیم توزیع می‌گردند.

وزارت صنایع و تجارت تصمیم‌گیرنده است ولی محدودیت‌های صادرات از ترکمنستان توسط این بخش اعلام می‌گردد. معمولاً این محدودیت‌ها برای کالاهایی اعمال می‌گردد که عرضه آن‌ها در ترکمنستان کم است. برای استفاده از نمایندگان و توزیع‌کنندگان جهت یافتن شرکای ترکه ایرانی، کویتی و اروپایی، بنگاه‌های عمده‌فروشی و خرده‌فروشی در ترکمنستان (خصوصاً در عشق‌آباد) ایجاد شده است که طیف وسیعی از کالاها را که قبلاً در بازار داخلی برای مصرف‌کنندگان در دسترس نبوده را معرفی نمایند.

اما به خاطر تعداد محدود این توزیع‌کنندگان و نمایندگان، سطح قیمت‌ها نسبتاً بالاست. از طرف دیگر قدرت خرید پایین مردم و سیاست جانسینی واردات در کشاورزی که به وسیله دولت ترغیب می‌شود به تعداد محدودی از توزیع‌کنندگان خارجی در ترکمنستان اجازه فعالیت می‌دهد. از سوی دیگر با گسترش صادرات آمریکا به ترکمنستان، شرکت‌های آمریکایی سعی دارند که از تمام امکانات موجود جهت محل‌یابی برای توزیع‌کنندگان بالقوه (جدید) و آموزش روش‌های مؤثر فروش به آن‌ها بپردازند.

در این راستا، بخش تجارت سفارت آمریکا در عشق‌آباد تعدادی برنامه مفید برای کمک به توسعه قراردادهای ایجاد کرده است که آن‌ها شامل موارد ذیل است:

- خدمات کلید طلایی، محلی که جلسات برای بازدید نماینده شرکت آمریکایی از ترکمنستان ترتیب می‌یابد.

- «جستجو برای یافتن شریک» که اطلاعات لازم برای قرارداد با شرکت‌های ترکمنی را که در جستجوی شریک آمریکایی هستند فراهم می‌آورد.

- «فرصت‌های تجاری» که به بستن قرارداد با شرکت‌های ترکمنی که به دنبال خرید محصولات آمریکایی هستند کمک می‌کند.

در تمام معاملات شرکت‌ها باید در جستجوی شرکای داخلی بالقوه کاملاً دقیق باشند و کوشش‌های مقتضی در هنگام تجارت با شرکت‌های داخلی را بکار برند.

در انتها لازم به ذکر است که تاکنون در ترکمنستان هیچ امتیازی برای تشکیل بنگاه‌های تجاری به خاطر ناکافی بودن سرمایه اعطا نشده است، اما موافقت‌هایی در اعطای امتیاز برای انجام فعالیت‌هایی نظیر غذاهای آماده، خدمات خشکشویی، هتل و متلداری صورت گرفته است.

شرایط سرمایه‌گذاری مشترک و کسب مجوز (پروانه)

دفتر دولتی تجارت و صادرات سرمایه‌گذاری مشترک دولت ترکمن با شرکت‌های خصوصی، خصوصاً زمانی که یک طرح سرمایه‌گذاری خارجی بلندمدت یا معامله بازرگانی ارائه می‌شود را تشویق می‌کند. در حدود ۲۷۰ سرمایه‌گذاری مشترک در ترکمنستان انجام شده است که غالب آن‌ها (حدود ۱۷۰ مورد) در عشق‌آباد واقع شده‌اند. معمولاً سرمایه‌گذاری مشترک

به صورت شرکت با مسئولیت محدود، شرکت مختلط یا شرکت با سهم قابل انتقال مشترک انجام می‌شود.

انجام پاره‌ای از فعالیت‌ها نیاز به کسب مجوز از سازمان‌های ذیل دارند:

- اکتشاف و تولید نفت و گاز که باید از هیأت صالحه توسعه منابع هیدروکربوری اجازه داشته باشد.

- استفاده از ماشین‌های شرطبندی و صنعت گردشگری از شرکت گردشگری دولتی "Turkmensiyakhat".

- تجارت فرهنگی و هنری از وزارت فرهنگ .

- سینما و توزیع نوارهای ویدئو از شرکت دولتی سینما و ویدئو.

- چاپ از شرکت دولتی "Metbugat" همراه با هیأت وزیران و تصویب وزارت کشور .

- تجارت عمده‌فروشی و خرده‌فروشی از وزارت بازرگانی.

- تولید و فراوری گوشت و محصولات دامی و حیوانات پروار شده، کره، آشامیدنی‌ها، شیرینی‌جات از انجمن دولتی تولید مواد غذایی.

- تولید غله از وزارت کشاورزی.

- تولید و فراوری گوسفند، بز، شتر، پشم و چرم آستاراخان از انجمن دولتی شرکای ترکمن مالاری.

- فروش و خدمات محصولات پزشکی و داروسازی از وزارت بهداشت و صنایع پزشکی .

- صید و پرورش ماهی از اداره حفاظت آبزیان، کمیته دولتی ماهی .

نحوه بهره‌گیری از خدمات تبلیغاتی در کشور ترکمنستان و هزینه‌های مربوطه

در ترکمنستان آگهی‌های بازرگانی توسط دفتر دولتی تجارت و صادرات کنترل می‌شود. همچنین وسایل ارتباط جمعی‌ای که در این کشور در جهت تبلیغات می‌توان استفاده نمود بسیار کم و محدود می‌باشد و تنها می‌توان از دو یا سه روزنامه، تلویزیون و رادیو در این جهت استفاده کرد. شهرداری‌های ۳ شهرهای بزرگ و کوچک اجازه نصب تابلوهای تجاری، علائم نئونی و انواع دیگر آگهی‌های بیرونی را صادر نموده‌اند که براساس حکم رییس جمهوری آگهی درباره مشروبات الکلی و انواع سیگارها ممنوع می‌باشد.

با وجود این، آگهی‌های سیگار روی کیوسک‌ها و تابلوهای تجاری در سراسر پایتخت (عشق‌آباد) قابل مشاهده می‌باشد. در این کشور به مراکز تفریحی که با شأن جامعه مغایرت داشته باشند، اجازه تبلیغات داده نمی‌شود. دفتر دولتی تجارت و صادرات به شرکت‌های خارجی اجازه آگهی نمی‌دهد، بجز شرکت‌هایی که در فعالیت‌های آموزشی یا پزشکی مشغول هستند. البته این شرکت‌ها نیز باید از وزارت آموزش یا وزارت بهداشت و صنایع پزشکی برای تبلیغات کسب اجازه نمایند.

شرکت ملی رادیو و تلویزیون (NTRC) خدمات آگهی را برای شرکت‌های داخلی و خارجی که در ترکمنستان به فعالیت بازرگانی می‌پردازند، انجام می‌دهد. به‌طورکلی آگهی‌های تجاری توسط دو کانال TMT و TMT-1، کانال روس، ORT پخش می‌گردند.

شرکت مذکور از شرکت‌های خارجی مقیم برای پخش آگهی‌های بازرگانی تلویزیونی در کانال‌های TMT و TMT-1 برای هر دقیقه ۶۶۸ هزار منات و ۲۰ درصد مالیات بر ارزش افزوده و ۵ درصد مالیات بر آگهی (جمعاً ۲۵ درصد مالیات) و از شرکت‌های خارجی غیرمقیم برای هر دقیقه ۳۵۰ هزار منات به‌علاوه ۲۵ درصد مالیات دریافت می‌نماید. همچنین برای پخش آگهی‌های بازرگانی در فضای آزاد از شبکه ORT از شرکت‌های خارجی مقیم برای هر دقیقه ۷۵۰۴۰۰ منات به‌علاوه ۲۵ درصد مالیات و از

شرکت‌های خارجی غیرمقیم دقیقه‌ای ۱۵۰۰۸۰۰ منات دریافت می‌کند که در ژوئن ۱۹۹۸ نرخ ارز، هر یک دلار ۵۳۰۰ منات بود.

هزینه ساخت آگهی‌های تجاری تلویزیونی توسط شرکت ملی رادیو و تلویزیون برای شرکت‌های خارجی مقیم و غیرمقیم بسته به پیچیدگی و سختی فرایند تولید فرق می‌کند. البته ممکن است براساس مذاکره‌ای که بین دو طرف قرارداد صورت می‌گیرد تخفیفی هم داده شود. هزینه پخش آگهی‌های رادیویی در فضای آزاد برای ساکنین خارجی در هر دقیقه ۱۰۷ هزار منات به علاوه ۲۵ درصد مالیات و برای خارجیان غیرمقیم در هر دقیقه ۲۶۰ هزار منات به علاوه ۲۵ درصد مالیات است. برای ساخت آگهی رادیویی از شرکت‌های مقیم و غیرمقیم خارجی برای هر لغت ۴ هزار منات به علاوه ۲۵ درصد مالیات و هزینه دریافت می‌نمایند.

آگهی‌ها را می‌توان از ساعت ۹ صبح تا ۶ بعدازظهر (یک وقفه از ساعت ۱ تا ۲ بعدازظهر برای نهار) و از دوشنبه تا جمعه سفارش داد. برای سفارش آگهی با نشانی زیر تماس بگیرید:

بایرام کاراجو، مدیر (به زبان روسی و ترکمنی صحبت می‌کند)

شرکت TMT Reklama

خیابان Mollo Nepes، شماره ۳

عشق آباد، ترکمنستان ۷۴۴۰۰۰

تلفن: ۶۲-۸۶-۳۹-۹۴۷-۴۶-۳۹ و ۱۵-۱۵-۳۵-۳۵-۹۳۱۲(۹)

تلفن / فاکس ۲۲-۴۷-۳۹-۹۳۱۲(۹)

چاپ آگهی در دو روزنامه «ترکمنستان بی‌طرف» به زبان روسی و «ترکمنستان» به زبان ترکمنی که بیشترین تیراژ را دارند، صورت می‌گیرد. گفتنی است، تیراژ هر یک از آن‌ها حدود ۴۰ هزار نسخه در روز می‌باشد. دفتر آگهی «خدمات مطبوعات ترکمنستان» در هر دو روزنامه مسئول درج آگهی‌ها می‌باشد که هزینه درج آگهی در این روزنامه‌ها به منات می‌باشد.

شرکت‌های مقیم آمریکایی در ترکمنستان آگهی‌هایشان را در این روزنامه‌ها با قیمت‌های زیر درج می‌کنند: ۱۸۰۰,۰۰۰ منات برای نیم صفحه، ۱۱۸۰,۰۰۰ منات برای $\frac{1}{4}$ صفحه، ۶۰۰ هزار منات برای $\frac{1}{8}$ صفحه و ۳۶۰ هزار منات برای $\frac{1}{16}$ صفحه.

شرکت‌های آمریکایی غیرمقیم ۲ دلار برای هر سانتیمتر مربع فضای آگهی به علاوه مالیات بر ارزش افزوده ۲۰ درصد می‌پردازند. آگهی‌ها در طی ساعات هفته از ۱۰ صبح تا ۵ بعدازظهر از دوشنبه تا جمعه پذیرفته می‌شود و دوشنبه از ساعت ۱۱ صبح تا ۲ بعدازظهر. برای درج آگهی با نشانی زیر تماس بگیرید:

کونستانتین زاویستوسکی، مدیر آگهی (به زبان روسی صحبت می‌کند).

دفتر Turkmen pressservice

طبقه دوم، اتاق ۲۳۴

خیابان ۲۰ اتابایف

عشق آباد، ترکمنستان ۷۴۴۰۰۰

تلفن: ۱۰-۴۰-۳۵-۹۳۱۲(۹)

تلفن / فاکس ۵۵-۸۴-۴۶-۹۳۱۲(۹)

شرکت خصوصی آکازیا (با مسوولیت محدود) همچنین محدوده‌ای از خدمات آگهی را در ترکمنستان ایجاد می‌کند.

این شرکت به درج آگهی در روزنامه Biznes Reklama به زبان ترکمنی و بخش آگهی تلویزیونی و ساخت تابلوهای آگهی می‌پردازد. با این شرکت با آدرس زیر می‌توان تماس گرفت:

وارول بکداش، مدیر (به زبان انگلیسی و ترکی صحبت می‌کند).

Akasya Ltd.

خیابان A ۵۴، مختوم قلی.

عشق آباد، ترکمنستان ۷۴۴۰۰۰

تلفن / فاکس ۶۴-۱۸-۴۷-۱۲(۹۹۳)

عوامل مؤثر بر قیمت‌گذاری محصولات در ترکمنستان

به علت کوچک بودن بازار ترکمنستان، عوامل اقتصادی و طبیعی روی قیمت‌گذاری کالاها تأثیر می‌گذارند. به طور مثال، هزینه‌های حمل و نقل می‌توانند قیمت کالاها را دو برابر و حتی سه برابر کنند. همچنین جمعیت کوچک (۴/۷ میلیون نفری) با حقوق متوسط سالیانه ۴۰ تا ۶۰ دلار محصولاتی که باید با قیمت‌های معقول و قابل قبول در بازار ترکمن فروخته شوند را ممکن نمی‌سازد.

در آخر، مالیات‌های غیرمستقیم که بر برخی محصولات وارداتی و کالاها وضع می‌شود و مالیات بر ارزش افزوده ۲۰ درصدی روی قیمت‌ها تأثیر می‌گذارند. شرکت‌های خارجی علاقه‌مند به فروش کالاها در بازار ترکمنستان باید این نکته را در نظر داشته باشند که سیاست قیمت‌گذاری داخلی غیرقابل پیش بینی است و تقریباً شامل تمام محصولات تولید شده به وسیله بنگاه‌های دولتی می‌شود. برخی محصولات و خدمات (محصولات نفت خام، گاز طبیعی، برق، کودهای معدنی، خدماتی که به مردم ارائه می‌شود مثل جاده، گرما، عرضه آب) تحت کنترل قیمتی دفتر دولتی تجارت و صادرات هستند. صنایع تولیدکننده مواد غذایی عمده و ضروری و کالاها مورد نیاز بچه‌ها نیز به صورت غیرمستقیم کنترل می‌شوند.

حمایت محصولات از تخلف IPR

دفتر دولتی تجارت و صادرات اخیراً یک کد حقیقی (کشوری) اتخاذ کرده است که مالکیت IPR در حوزه‌های تولید و توزیع علوم، ادبیات، هنر و نیز نوارهای ویدئویی (بصری و شنوایی) را تحت نظارت قرار داده است. حق قانونی و قانون حمایت قانونی از محاسبات عددی، نرم افزار، دیتابیس و توپولوژی، مدارهای یکپارچه کوچک از سال‌های ۱۹۹۳ و ۱۹۹۴ اعمال شده است. نماینده حق ثبت انحصاری زیر نظر هیأت وزیران بر اجرای قانون حق ثبت انحصاری برای ابداعات صنعتی نظارت می‌کند. هیچ کارگزار دولتی مجزایی انتشارات IPR را سرپرستی (نظارت) نمی‌کند. برای یک مورد جدید، تمام موارد لازم باید به وسیله هیأت وزیران انجام شود.

نیاز به مشاوره حقوقی داخلی

خلاء خدمات قانونی مشاوره‌ای در ترکمنستان وجود دارد. فقط یک شرکت اجرایی آمریکایی قانونی در این کشور وجود دارد. خلاء دانش سیستم‌های قانونی غربی، نداشتن هیچ تجربه‌ای از نحوه کار با قوانین شرکت‌های آمریکایی پیچیدگی قوانین محدود بین‌المللی، سیستم قانونی توسعه نیافته و عوامل دیگری نظیر نبودن وکلای ماهر که به زبان انگلیسی آشنا باشند، خدمات ضعیف قانونی قابل دسترس در ترکمنستان، وضعیت حقوقی این کشور را زیر سؤال برده است. دادگاه‌های اقتصادی دولتی ترکمنستان با منازعات مختلف اقتصادی که در بین شرکت‌های ترکمنی و خارجی ایجاد می‌شود سر و کار دارند و بدین دلیل مشاهده می‌شود که شرکت‌های آمریکایی یک داور بین‌المللی را در هر قرارداد هنگام انجام تجارت در ترکمنستان شرط می‌کنند.

بررسی وضعیت بازارهای ترکمنستان

بازار تولیدات غیر کشاورزی در ترکمنستان

صنایع نفت و گاز: OGS, OGM: کد صنعتی ITA

ترکمنستان بعد از کشورهای روسیه، آمریکا و ایران اصلی ترین منبع گاز طبیعی جهان به شمار می رود که بر طبق بررسی های انجام شده این میزان ذخیره حدود ۱۳ تا ۲۰ تریلیون متر مکعب برآورد شده است.

تولیدات گاز طبیعی این کشور در سال ۱۹۹۶ (۳۵ میلیارد متر مکعب) حتی کمتر از نصف میزان تولیدات آن در سال ۱۹۹۲ (۸۴ میلیارد متر مکعب) بوده است که علل بروز این کاهش را در یک دوره چهار ساله، نداشتن اختیارات کامل برای صادرات گاز از طریق خط لوله های سراسری و همچنین عدم پرداخت وجه توسط مشتریان آنان دانسته اند. بر طبق بررسی های انجام شده، در بیست و پنجم ماه مارس ۱۹۹۷ تصمیم دولتمردان مبنی بر به تعویق انداختن ارسال گاز به مشتریانی که در پرداخت وجه مورد توافق تأخیر داشته اند باعث شد تا دوباره تولیدات این کشور به ۱۷/۳ میلیارد متر مکعب کاهش یابد.

اما سیاست های بعدی ترکمنستان در جهت راه اندازی خط لوله های جدید باعث رونق یافتن دوباره این صادرات گشت. به عنوان مثال خط لوله کوچک و جدید ترکمنستان به ایران که در اواخر سال ۱۹۹۷ به پایان رسیده است این اجازه را می دهد تا سالانه حدود ۴ میلیارد متر مکعب گاز صادر شود و همچنین دارای این مزیت است که ترکمنستان بتواند قرض خود را به ایران به صورت گاز طبیعی پرداخت نماید. بازدهی بالای این طرح باعث شد تا ظرفیت جابه جایی این خط لوله برای سال ۲۰۰۱ به ۱۰ میلیارد متر مکعب افزایش یابد. ترکمنستان در حال پیگیری پروژه های دیگری در جهت افزایش شبکه گازرسانی خود به کشورهای دیگر از جمله ترکیه، پاکستان و چین می باشد. با توجه به ممانعت های ایران در مقابل طرح خط لوله دریای خزر، دفتر دولتی تجارت و صادرات و شرکت آمریکایی TDA^۷ موافقتنامه ای را درباره مطالعات توجیهی و امکان سنجی آن امضا کرده اند و در حال بررسی قابلیت های اجرایی آن هستند.

ترکمنستان همچنین دارای منابع مهم نفتی می باشد که میزان اندوخته آن ها بالغ بر ۶ تا ۸ میلیارد تن برآورد شده است. این کشور حدود ۴/۷ میلیون تن نفت را در سال ۱۹۹۷ و ۵/۷ میلیون تن را در سال ۱۹۹۸ تولید کرده است. ترکمنستان دارای دو پالایشگاه است، پالایشگاه ترکمن باشی^۸ و پالایشگاه سیدی^۹. پالایشگاه ترکمن باشی که بیشترین نیازهای داخلی کشور را به صورت تولیدات نفت خام تأمین می کند در حال حاضر در دست بازسازی است و انتظار می رود تا پالایشگاه سیدی نیز در سال های آتی بازسازی گردد. هم اکنون حدود ۵۰ درصد این مجموعه در حال فعالیت است. دفتر دولتی تجارت و صادرات در پی جذب سرمایه گذاران خارجی برای بررسی و اکتشاف و توسعه صنعت گاز و نفت آن و همچنین یافتن مسیرهای مطلوب صادراتی و امکان راهیابی به بازارهای فعال مالی است. هشت ناحیه نفت خیز ترکمنستان آمادگی خود را جهت پیمان های مشترک و مشارکت های خاص تولیدی اعلام کرده اند. این دفتر قوانین جدیدی را در رابطه با هیدروکربورها و چگونگی اعطای مجوز برای طرح های تولیدی و اکتشافی آنان وضع کرده است که هر دو حاوی اطلاعاتی راجع به طرح های رسمی سرمایه گذاری نفت و گاز و توافقنامه های مشارکت در تولید محصولات و همچنین پیمان های مشترک با شرکت های خارجی است.

یکی دیگر از فعالیت های عمده دفتر گسترش میدان نفت فلات قاره در دریای خزر می باشد که آخرین پیمان مناقصه آن در سال ۱۹۹۸ منعقد شد و نتایج آن در سال ۱۹۹۹ اعلام شد.

انرژی الکتریکی PGE: کد صنعتی ITA

ترکمنستان از جهت تولید الکتریسیته یک کشور خودکفا است. در سال ۱۹۹۶ نیروی برق تولیدی توسط کشور حدود ۱۰/۱ میلیارد کیلووات و در نه ماهه اول سال ۱۹۹۷، ۶/۵ میلیارد کیلووات ساعت بوده است (ظرفیت کنونی آن سالانه ۱۴ تا ۱۷ میلیارد کیلووات می باشد). تقریباً ۱۵ الی ۱۷ درصد نیروی برق تولیدی در ترکمنستان به کشورهای همسایه آن صادر می شود که این صادرات به صورت پایاپای انجام می گیرد. خط انتقالی جدیدی به طول ۳۲۰ کیلومتر و با ظرفیت جابه جایی ۲۰۰ تا ۵۰۰ مگاوات ساعت به شمال ایران (Nebitdag - علی آباد) کشیده شده و در سال ۱۹۹۹ به بهره برداری رسیده است. شبکه سراسری برق ترکمنستان مقداری از نیازهای کشورهای دیگر از جمله ترکیه، ارمنستان، آذربایجان و گرجستان را پوشش می دهد.

ترکمنستان قادر به فراهم کردن امکانات اولیه تولید الکتریسیته نمی باشد، به همین جهت از واردکنندگان این مواد به شمار می رود. وزیر صنایع این کشور تمایل خود را جهت افزایش ظرفیت های موجود و بهبود بخشی به کارایی تولیدات الکتریکی و برنامه ریزی برای توزیع محصولات را در آینده نزدیک اعلام کرده است. همچنین برای بالا بردن فرصت های ایجاد شده جهت صادرات نیرو، دفتر دولتی تجارت و صادرات بر روی طرح خط انتقالی افغانستان - پاکستان تحقیق می کند و البته تولید لوازم الکتریکی، کابل ها، لامپ ها و بقیه محصولات در اولویت برنامه های آن قرار گرفته است.

صنایع شیمیایی و استخراج معادن CHM, MIN: کد صنعتی ITA

ترکمنستان دارای منابع مهم معدنی است که هیچ کدام از آن ها به طور گسترده و کامل توسعه نیافته اند. در کل کشور ۱۰ شرکت و مؤسسه تولیدات شیمیایی مشغول به تولید کودهای آلی، پدربرم، کربن، سولفیت ها و انواع دیگری از کانی ها هستند. بیشتر تسهیلات اولیه تولیدات شیمیایی برای دستیابی به حد بهینه تولید احتیاج به بازسازی و مرمت دارند؛ زیرا در سال های اخیر توجه چندانی به توسعه این صنعت نشده است. هم اکنون دفتر دولتی تجارت و صادرات در حال انجام فعالیت هایی در زمینه بهبود امکانات، افزایش تولیدات یدی، توسعه عرضه آلیاژها به بازارهای مختلف، احداث مجموعه شیمیایی گاز طبیعی برای تولید انواع پلی اتیلن و ارائه فعالیت های اقتصادی پیشین است.

صنعت شیمیایی و استخراج معادن در ترکمنستان به علل مختلفی پیشرفت نکرده است و صنعتی توسعه نیافته به شمار می رود. نیازهای داخلی به آهن آلات و آلیاژها همیشه به صورت انبوه از راه های دیگر به جز تولیدات داخلی تأمین می شود. اما حال این دفتر امیدوار است تا با سرمایه گذاری در این بخش و با در نظر گرفتن راهکارهای اقتصادی بتواند کشور را به خودکفایی برساند. برنامه های آتی این پروژه دستیابی به آهن آلات مورد نیاز در جامعه، توسعه یافتن امکانات و موقعیت های تولیدات شیمیایی و معدنی داخلی و همچنین افزایش تولید اکسید منیزیم، آلومینیوم و فیبرهای معدنی است.

خودرو در ترکمنستان:

ترکمنستان فاقد کارخانه های خودروسازی است، لیکن واردات خودرو به این کشور در ازای پرداخت هزار دلار بابت عوارض گمرکی آزاد است. هر فرد ترکمن مجاز به واردات خودرو است. تعدادی از خودروهای خارجی به صورت صفر کیلومتر و تعدادی هم به صورت دوم توسط بخش خصوصی عمدتاً از دوبی و کشورهای اروپایی و کشورهای مشترک المنافع روسی وارد

ترکمنستان می‌گردد. برخی از شرکت‌ها نظیر بنز، مزدا، کیاموتورز، تویوتا، فورد، توفاز (ترکیه) لادا و ولگا و توا دارای نمایندگی فروش و بعضی دارای خدمات بعد از فروش هستند.

از سوی ایران، شرکت ایران خودرو فعالیت قابل توجهی را در عشق‌آباد شروع کرده و ضمن احداث تعمیرگاه و خدمات بعد از فروش، نمایشگاه و مرکز تجاری بزرگی را نیز دایر نموده که سالن نمایشگاه آن در طبقه اول آماده بهره‌برداری شده و کل ساختمان مراحل قانونی برای اخذ مجوز پایان کار را می‌گذراند. شرکت مذکور تاکنون خودروهای پژو ۴۰۵ را در عشق‌آباد بفروش رسانده و از چندی قبل پراید را نیز در معرض فروش قرار داده، و اخیراً وانت نیسان و وانت پیکان را هم برای فروش به نمایش گذاشته است. ایران خودرو مینی‌بوس‌های بنز و ایویکو را نیز در ترکمنستان به فروش رسانده است. علاوه بر این، شرکت شهاب خودرو نیز از چندی قبل برای فروش اتوبوس‌های درون‌شهری و بین‌شهری وارد عمل شده و تاکنون بیش از ۶۰ دستگاه از اتوبوس‌های خود را به این کشور صادر نموده است. ایران خودرو نیز برای صادرات اتوبوس به ترکمنستان با طرف ترکمنی به توافق رسیده و اولین اتوبوس درون‌شهری آن اخیراً به صورت آزمایشی در عشق‌آباد شروع به کار نمود. این شرکت تلاش دارد تا ۵۰ دستگاه از اتوبوس‌های خود را به ترکمنستان بفروشد.

نظام پولی، بانکی و ارزی

ترکمنستان جدیدترین پول ملی خود (منات) را در اول نوامبر ۱۹۹۳ انتشار داد. در ۱۴ دسامبر ۱۹۹۴ رییس جمهور، نیازف، مصوبه‌ای را برای کلیه شرکت‌هایی که در ترکمنستان فعالیت دارند صادر کرد و از ۲۰ دسامبر همان سال جریان انتقالات را رسمی اعلام نمود. در ۱۹ سپتامبر ۱۹۹۵ بانک مرکزی ترکمنستان یک مرکز رسمی و تجاری جدیدی را برای تبدیل ارز و تعیین نرخ آن‌ها معرفی کرد. نرخ تبدیل رسمی منات از ۷۵ تا ۲۰۰ منات در مقابل یک دلار آمریکایی متغیر است. نرخ تجاری تبدیل منات از ۱۹۵ منات تا ۵۰۰ منات در مقابل یک دلار آمریکایی تغییر می‌کند. نرخ دلار در بازار سیاه بیش از ۸۵۰ منات^۱ در مقابل یک دلار است.

نظام بانکی در ترکمنستان تابع بانک مرکزی ترکمنستان است. سه بانک دولتی به شرح زیر در ترکمنستان فعالیت دارند:

۱) بانک دولتی مربوط به امور اقتصادی خارجی (Vnesheconom bank)

۲) بانک دولتی پس‌انداز (Sber bank)

۳) بانک ملی ترکمنستان برای عمران و توسعه
۱۷ بانک دیگر در ترکمنستان وجود دارد که مشخصاً به فعالیت‌های تجاری اشتغال دارند. بسیاری از بانک‌های تجاری در مقیاس‌های کوچک و متوسط فعالیت می‌کنند. در ترکمنستان چهار واحد بانکی جداگانه وجود دارد که با سرمایه خارجی فعالیت دارند. این بانک‌ها عبارت‌اند از:

۱) بانک مختلط ترکیه - ترکمنستان (T.C. Ziraat bank)

۲) بانک مختلط روسیه - ترکمنستان (Rossiyski Credit)

۳) بانک مختلط ترکمنستان - پاکستان

۴) بانک ایرانی مربوط به امور تجاری (Saderat)

کلیه بانک‌های یاد شده بانک‌های خارجی هستند که با اجازه‌نامه رسمی بانک مرکزی ترکمنستان فعالیت می‌نمایند.

پنج بانک تجاری ترکمن، بانک تجاری مختلط ترکمنستان - ترکیه و دولتی پس‌انداز از بانک مرکزی ترکمنستان اجازه رسمی دارند و بدین وسیله امور ارزی را انجام می‌دهند.

بانک مرکزی ترکمنستان در داخل بانک ملی این کشور است و زیر نظر

دولت فعالیت می‌کند. این بانک عهده‌دار تنظیم سیاست‌های ارزی و پولی، نظارت و سرپرستی به نظام پرداخت‌ها و مجری مقررات نظام بانکی است. مضافاً اینکه بانک با تخمین نرخ بهره، امکان انتقال یارانه‌ها به بخش‌های اقتصادی اولویت‌دار را فراهم می‌آورد.

بانک مرکزی ترکمنستان همچنین وظیفه دارد با همکاری کمیته ارزی که به وسیله قائم مقام رییس و هیأت وزیران اداره می‌شود، جریان هفتگی عملیات ارزی کشور را کنترل نماید.

اخیراً یک کمیسیون بین بانکی تأسیس شده است که به وسیله همان مقامات (قائم مقام هیأت وزیران) اداره می‌شود و توزیع و جریان ارز خارجی را به گونه عملیات بانک تجارت تحت کنترل دارد.

بانک دولتی مربوط به فعالیت‌های اقتصادی خارجی (bank Vnesheconom) به منزله مؤسسه راهنما برای تجارت و سرمایه‌گذاران خارجی و صادرکنندگان داخلی است.

Vnesheconom bank کماکان به امور صادرات و واردات تسلط دارد و به منزله عضو مجمع پرداخت‌های بین‌المللی بشمار می‌رود.

تأثیر کنترل ارز خارجی بر روی فعالیت‌های تجاری

در گذشته، شرکت‌های خارجی که در ترکمنستان فعالیت می‌کرده‌اند در تبدیل پول رایج ملی به ارزهای معتبر مشکل داشته‌اند. برخی شرکت‌ها به دلیل کمبود پول محلی و ارزهای معتبر ترکمنستان حتی نمی‌توانستند برای انتقال صوری در پوشش منات وصول نمایند.

به‌هرحال، در گذشته بسیاری از انتقالات تجاری ترکمنستان براساس یک پایه مبادله قرار داشت (معمولاً پرداخت‌ها براساس پیشینه تنظیم می‌شد) درحالی‌که هم اکنون همه مبادلات انتقالی توسط هیأت وزیران کنترل می‌شود.

در سال ۱۹۹۳ دولت ترکمنستان یک توافقنامه OPIC که تضمینات وامی، وام‌های مستقیم و بیمه سرمایه‌گذاری با شرکت‌های آمریکایی را مقرر می‌دارد امضا کرد که هنوز معتبر است.

ترکمنستان بنگاه‌های مالی بین‌المللی را به هم پیوند داده است، لکن یک عضو چندجانبه آژانس تضمین سرمایه‌گذاری نیست.

بانک صادرات - واردات آمریکا (EX-IM) پوشش کوتاه مدت و میان مدت برای ریسک مؤثر فراهم آورده است.

بانک صادرات - واردات آمریکا (EX-IM) یک اعتبار غیرقابل برگشت از بستانکار را مقرر می‌دارد (ILC) یا ضمانت از جانب بانک دولتی برای امور اقتصادی خارجی را برای مبادلات کوتاه مدت می‌طلبد.

ترکمنستان از طریق بانک‌های زیر امور کارگزاری را انجام می‌دهد:

- 1- Chase Manhattan
- 2- Citibank
- 3- American Express Bank Ltd
- 4- Bank of American International
- 5- Bankers Trust Company
- 6- Chemical Bank
- 7- Credit Lyonnais
- 8- Republic National Bank of New York
- 9- Riggs Bank
- 10- Bank of New York

فهرست بانک‌های دولتی ترکمنستان که کارگزار امور بانکی آمریکا هستند:

Central Bank - Chase Manhattan, New York
- Citibank N.A., New York
- Deutsche Bank, New York

Vnesheconom bank - American Express Bank Ltd., New York
- Bank of American Int'l, New York
- Bankers Trust Company, New York
- Bank of New York, New York
- Chase Manhattan Bank, New York
- Chemical Bank, New York
- Citibank N.A., New York
- Credit Lyonnais, New York
- Republic National Bank of New York, New York

Investbank - Bank of American Int'l, New York
- Chase Manhattan Bank, New York
- Citibank N.A., New York and Frankfurt/Main, Germany

Turkmen bank - Citibank N.A., New York
- Bankers Trust Company, New York

Daykhan Bank - Citibank N.A., New York
- Bank of New York, New York
- Chase Manhattan Bank, New York

بانک تجاری ترکمنستان

بانکداری به شیوه غرب هنوز در ترکمنستان دوران طفولیت خود را می‌گذراند. با این حال، جای خوشوقتی است که برخی بانک‌های محلی در ارتباط با بانک‌های خارجی توسعه یافته‌اند و می‌رود که سرویس‌های خدماتی مشابه بانک‌های غربی را ارائه نمایند.

اگر یک شرکت خارجی در نظر دارد یک بانک محلی را مورد استفاده قرار دهد، شرط نخستین آن است که بانک مورد نظر در تسعیر کردن ارزهای معتبر توانایی داشته باشد.

در ترکمنستان بانک‌ها توسط سازمان‌های بانکی مختلف اداره می‌شوند. ۶۷ بانک مختلف اعم از تجاری، دولتی، محلی یا خارجی، همه با بانک مرکزی ترکمنستان اداره می‌شوند. خارج از این مجموعه، دو بانک دولتی مشتمل بر بانک دولتی برای امور اقتصادی خارجی و بانک پس‌اندازی، ۵۲ بانک دایخان تجاری (Daykhan bank) بانک‌های کشاورزی که به وسیله تعاونی بانک‌های دایخان سرپرستی می‌شوند. علاوه بر همه این‌ها ۱۳ بانک تجاری دیگر در ترکمنستان فعالیت دارند.

بسیاری از بانک‌های تجاری به طریق یک اجازه نامه رسمی تضمین شده‌اند و به آن‌ها اجازه داده شده است که پول ملی را در نرخ تبدیل جاری به ارزهای رایج بدل نمایند. برخی بانک‌ها فقط دارای یک اجازه‌نامه هستند و لذا توسط بانک مرکزی تضمین می‌شوند و اجازه دارند به شرط ایجاب

ضرورت ارزهای خارجی را به هنگام حراج خریداری نمایند. فهرست زیر اطلاعات لازم را در مورد بانک‌های تجاری و دولتی ترکمنستان که اجازه تبدیل ارزهای خارجی به آن‌ها داده شده ارائه می‌کند. این بانک‌ها با بانک‌های خارجی همکاری مشترک دارند.

بانک دولتی امور اقتصادی خارجی، در عین حال عمده‌ترین کارگزار مالی کشور بشمار می‌رود. این بانک وظیفه دارد کلیه معاملات تجاری دولت را تأمین نموده و کلیه عملیات تبدیل ارز خارجی را اداره نماید. این بانک همچنین مجوز دریافت پرداخت‌های نقدی برای دریافت ویزا یا رواید و کارت‌های اعتباری را دارد و انتقالات الکترونیکی را حداکثر در دو روز آماده می‌کند. بانک یاد شده همچنین کارت بانک‌های ملی را از نوع پلاستیک رایج کرده است که هم می‌توان با آن منات دریافت کرد و هم ارزهای خارجی (حداکثر ۱۰۰۰ دلار در روز). تبدیل ارزهای معتبر خارجی و پرداخت‌های داخلی تلفنی نیز جزء فعالیت‌های این بانک است. این بانک همچنین روابط مکاتبه‌ای با نیویورک اکسپرس بانک آمریکا، بانک بین‌المللی آمریکا، تراست بانکداران، و بانک ملی جمهوری نیویورک دایر نموده است.

فهرست بانک‌های تجاری و دولتی ترکمنستان که با بانک‌های خارجی همکاری مشترک دارند

- 1- Status of U.S Turkmenistan Commercial Agreements.
- 2- Protection of U.S. Intellectual Property
- 3 - U.S. Trade and Development Agency (TDA)
- 4 - U.S. Export - Import Bank
- 5- Overseas Private Investment Corporation (OPIC)
- 6- International Monetary Fund (IMF) and World Bank
- 7- Central Asian Enterprise Fund
- 8- GATT
- 9 - European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)
- 10 - Asia Development Bank

آگهی‌های تبلیغاتی و مشوق‌های تجاری

تبلیغات تجاری در ترکمنستان تحت کنترل دولت است. وسایل ارتباط جمعی، امکانات کمی را برای تبلیغات تجاری فراهم می‌آورد و مجموعاً مشتمل بر دو یا سه روزنامه و بخش رادیو تلویزیونی است. حکام شهرهای بزرگ و کوچک اجازه انتشار برای تابلوی آگهی‌ها، نوشتارهای تئونی و سایر انواع تبلیغات محیطی را صادر می‌کنند. فقط در مورد آگهی‌های مربوط به سیگار و الکل است که جداً ممانعت بعمل می‌آید (باوجود این، آگهی‌های تبلیغات سیگار در کیوسک‌ها و تابلوهای اعلانات پایتخت به چشم می‌خورد). کارخانجات خارجی برای تبلیغات و آگهی در ترکمنستان نیاز به اخذ مجوز از دولت ندارند، مگر شرکت‌هایی که در زمینه‌های فرهنگی و یا دارویی فعالیت دارند. این گونه واحدها لزوماً باید از وزارت فرهنگ و یا وزارت بهداشت کسب اجازه نمایند.

تبلیغات از طریق رادیو و تلویزیون

رادیو و تلویزیون ملی ترکمنستان (NTRC) برای دو گروه واحدهای

تجاری اعم از محلی و یا غیرمحلی سرویس تبلیغاتی عرضه می‌کند: ۱) واحدهایی که در ترکمنستان اشتغال دارند. و ۲) کلیه تجاری که معرف تسهیلات کاملاً تولیدی خود هستند.

هزینه پخش آگهی‌های تبلیغاتی از رادیو و تلویزیون ترکمنستان (NTRC) متفاوت است. معمولاً از شرکت‌های مقیم خارجی برای هر دقیقه ۶۰۸/۳۵ دلار و برای شرکت‌های غیرمقیم خارجی برای هر دقیقه ۱۲۱۶۷۰ دلار دریافت می‌کنند. این مقدار هرگز بر روی قیمت کل محصول تولید شده اثر نخواهد گذاشت.

مبلغ پرداختی برای استفاده از برنامه تلویزیون تجاری که برنامه آن توسط NTRC تولید شده و یا توسط NTRC تولید نشده، برای خارجی‌ان مقیم ۲۴۳/۳۴ دلار برای هر دقیقه و برای خارجی‌ان غیرمقیم ۴۸۶/۶۸ دلار برای هر دقیقه می‌باشد. مبلغ پرداختی برای استفاده از برنامه تجاری رادیو نیز برای خارجی‌ان مقیم و غیرمقیم متفاوت است و به ترتیب برای هر دقیقه ۴۸/۸۷ دلار و ۹۷/۳۴ دلار می‌باشد.

آدرس رادیو و تلویزیون ترکمنستان عبارت است از:

Molla Nepes Street
Ashgabat Turkmenistan 744000
Tel : (993) (12)35-15-15
Fax: (993) (12)39-48-21

آزمون امکان‌پذیری پروژه‌ها

آژانس ملی سرمایه‌گذاری خارجی در سال ۱۹۹۶ با امتیاز ریاست جمهوری تأسیس شد. این آژانس حکم قیمومیت برای جلب سرمایه‌گذاری خارجی و کنترل اجرا و تکمیل پروژه‌های سرمایه‌گذاری خارجی در ترکمنستان را به‌عهده دارد. قبل از آنکه یک شرکت خارجی اقدام به سرمایه‌گذاری در ترکمنستان نماید، نخست لازم است SAFI پروژه سرمایه‌گذاری مورد نظر را مورد بررسی قرار دهد. شرکت‌های خارجی به منظور شفاف نمودن امکان‌پذیری پروژه در برنامه توسعه اقتصادی ترکمنستان لازم است مدارک زیر را به SAFI تسلیم نمایند.

۱. اطلاعات جامع در مورد پروژه
 ۲. تحلیل اقتصادی در زمینه بازاریابی محصول
 ۳. تحلیل اقتصادی در مورد عرضه مواد خام
 ۴. فن‌آوری مورد استفاده
 ۵. نحوه مدیریتی پروژه
 ۶. منابع نیروی انسانی مورد استفاده
 ۷. تحلیل‌های مالی و ارزیابی سرمایه‌گذاری
- با مجموعه این اطلاعات، SAFI مقاصد طرح پیشنهاد سرمایه‌گذاری خارجی را مورد تحلیل و بررسی قرار می‌دهد و در صورت نبودن نقطه نظرات لازم از جانب وزارت اقتصاد و دارایی، دادگستری و حفاظت محیط زیست، بخصوص بانک مرکزی و بازرسی مالیاتی، امکان‌پذیری پروژه را به ریاست جمهوری اعلام می‌کند (گفتنی است که هیچگونه حق‌الزحمه‌ای بابت این بررسی‌ها دریافت نمی‌شود). در صورت تصویب پروژه، SAFI پروژه مورد نظر را به ثبت می‌رساند.

مراحل ثبت کردن در ترکمنستان

پس از آن که پروژه کارخانه‌های خارجی توسط SAFI مورد تأیید قرار گرفت، شرکت خارجی می‌تواند واحد خود را در ترکمنستان به ثبت برساند. در به ثبت رساندن یک شرکت خارجی لازم است اهداف توسعه شرکت

تجاری اعم از محلی و یا غیرمحلی سرویس تبلیغاتی عرضه می‌کند: ۱) واحدهایی که در ترکمنستان اشتغال دارند. و ۲) کلیه تجاری که معرف تسهیلات کاملاً تولیدی خود هستند.

هزینه پخش آگهی‌های تبلیغاتی از رادیو و تلویزیون ترکمنستان (NTRC) متفاوت است. معمولاً از شرکت‌های مقیم خارجی برای هر دقیقه ۶۰۸/۳۵ دلار و برای شرکت‌های غیرمقیم خارجی برای هر دقیقه ۱۲۱۶۷۰ دلار دریافت می‌کنند. این مقدار هرگز بر روی قیمت کل محصول تولید شده اثر نخواهد گذاشت.

مبلغ پرداختی برای استفاده از برنامه تلویزیون تجاری که برنامه آن توسط NTRC تولید شده و یا توسط NTRC تولید نشده، برای خارجی‌ان مقیم ۲۴۳/۳۴ دلار برای هر دقیقه و برای خارجی‌ان غیرمقیم ۴۸۶/۶۸ دلار برای هر دقیقه می‌باشد.

مبلغ پرداختی برای استفاده از برنامه تجاری رادیو نیز برای خارجی‌ان مقیم و غیرمقیم متفاوت است و به ترتیب برای هر دقیقه ۴۸/۸۷ دلار و ۹۷/۳۴ دلار می‌باشد.

آدرس رادیو و تلویزیون ترکمنستان عبارت است از:

آگهی‌های تبلیغاتی چاپی

سه روزنامه مهم با تیراژ زیاد در ترکمنستان فعالیت دارند: ۱) روزنامه «ترکمنستان» به زبان ترکمنی، ۲) روزنامه «ترکمنستان بی‌طرف» به زبان روسی و ۳) روزنامه «عشق‌آباد» به زبان روسی و ترکمنی. آدرس و نام صاحبان امتیاز روزنامه‌های فوق به ترتیب زیر است.

روزنامه (ترکمنستان بی‌طرف) به زبان روسی:

صاحب امتیاز آقای: Balkan Gafurov

2nd Floor, Room 234
20 Atabayev Street Ashgabat Turkmenistan 744000
Tel: (993) (12)39-42 or 35-40-10
Fax : (993)(12) 35-40-10

روزنامه (ترکمنستان) به زبان ترکی:

صاحب امتیاز آقای: Kakabayl Iyosov

2nd Floor, Room 260
20 Atabayeva Street Ashgabat Turkmenistan 744000
Tel: (993) (12)39-14-55

روزنامه (عشق‌آباد) به زبان روسی و ترکمنی:

صاحب امتیاز آقای: Oraznazar Kheshekov

20 Atabayeva Street Ashgabat Turkmenistan 744000
Tel: (993) (12)35-61 11 or 64-84-43

روش ثبت یک شرکت در ترکمنستان

بر اساس گزارش‌های موجود، سرمایه‌گذاران خارجی در ترکمنستان بیشتر مایل هستند سرمایه خود را هم به شکل تأسیس یک نمایندگی یا یک بنگاه تجاری و یا در شکل یک شرکت مختلط بکار اندازند. به طور کلی

ضروری این سازمان ذیلاً ارائه می‌شود:

رییس: آقای Yolly Gurbanmuradov مسلط به زبان روسی و ترکمنی
آدرس: 53 Azadi Street Ashgabat Turkmenistan 74400
Tel: (993) (12) 35-02-31 or 35-03-18
Fax: (993) (12) 35-04-15

پی‌نوشت‌ها:

1- GOTX= Governmental Office for Trade and Export

2- CEO= Chief Executive Office

۳- خاکمیس

4- Bayram Karajev

5- Konstantin Zavistovski

6- Warol Bekdash

7- Trade and Development Agency

8- Turkmenbashi

9- Seidi

۱۰- هر منات مشتمل بر ۱۰۰ تنجه (tenge) است.

11- Commodities and Raw Materials Exchange

12- State Agency for Foreign Investment

منابع:

۱. آذر، اورنگ. عوامل مؤثر بر درآمد جهانگردی ایران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم و فنون مازندران، ۱۳۷۸.
۲. شاهپوری ارانی، مهرداد. بهینه‌یابی مسیرهای ترانزیتی کالا به آسیای میانه و درآمد ارزی حاصل برای ایران، پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، ۷۷-۱۳۷۶.
۳. صادقی یارندی، سیف‌الله... راه‌های گسترش همکاری‌های اقتصادی و مبادلات تجاری با آسیای مرکزی و قفقاز، طرح پژوهشی موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، ۱۳۷۸.
۴. ظهراپور، فاضل. راهنمای کامل کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز، (تهران: ۱۳۷۵).
۵. همگرم ایران. سالنامه آمار بازرگانی خارجی ایران، سال‌های مختلف.
۶. مرکز توسعه صادرات ایران. خدمات اطلاع‌رسانی صادراتی.
۷. وزارت امور خارجه. مباحث کشورها و سازمان‌های بین‌المللی، شماره ۶۲ ترکمنستان، سال ۱۳۷۵.

8 - CD-ROM, US DOC, International Trade Administration.

9 - Central Bank of Turkmenistan (CBT), and State Customs of Turkmenistan.

10 - The Economist Intelligence Unit, Country Report, Turkmenistan (EIU 2000).

11- Turkmenistan Home Page, Selected Indicators Data 1990-1996.

در اشکال بخش، اداره یا بنگاه در ترکمنستان توجیه شود و اطلاعات لازم در مورد واحد مورد نظر و فعالیت آن تهیه گردد.

مدارک مورد نظر عبارت‌اند از:

۱. فرم تکمیل شده ثبت نام

۲. یک کپی تایید شده رسمی از حق امتیاز کمپانی در کشور مبدا یک نامه اداری از یک سازمان دولتی (مثلاً از سفارت ایران در قندهار) که موجودیت شرکت مورد نظر را تأیید کند و به مهر رسمی مهور شده باشد نیز انجام ثبت شرکت را ممکن می‌سازد. چنین نامه‌ای لزوماً باید رسمی بوده و دارای سربرگ مخصوص اداره مورد نظر باشد. همچنین شماره به ثبت رسیده واحد مورد نظر در کشور مبدا قید گردد. به علاوه لازم است نام مورد بحث از جانب یک بانک مجاز امضا شده و توسط یک بنگاه مالی مهور شود.

مدارک اصلی بانک دایر بر تأیید توانایی واحد مورد نظر در پرداخت اقساط، همچنین تأیید صحت کارخانه با وضعیت خوب از جمله نکات مورد انتظار در نامه مورد بحث است. این نامه بیش از شش ماه از تاریخ صدور، اعتبار نخواهد داشت.

یک نامه رسمی در نسخه اصلی (همچنین ثبتی) و کالنامه‌ای است که به کارخانه اجازه می‌دهد خود را در ترکمنستان مطرح نماید.

برای ایجاد یک دفتر نمایندگی دستور مقتضی بر آن است که از جانب کارخانه خارجی یا نمایندگی آن مورد تأیید قرار بگیرد.

برای ایجاد یک بخش اداری و یا تهیه گزارش امکان‌پذیری دستور مقتضی بر آن است که توسط کارخانه مورد نظر و یا نمایندگی آن تأیید شده باشد.

برای ایجاد یک همکاری مشترک دستور مقتضی بر آن است که یک رونوشت از توافقنامه دوره‌های برقراری همکاری، امتیاز همکاری و یک گزارش امکان‌پذیری که توسط مؤسسه همکاری مشترک تهیه می‌شود همراه باشد.

همچنین لازم است شرکت ترکمنستانی که همکاری مشترک را می‌پذیرد مدارک زیر را همراه داشته باشد: امتیازنامه، یک کپی از گواهینامه توافق دولتی، اسناد بانکی مربوط به وضع مالی، همچنین گزارشی مبنی بر امکان‌پذیری، اظهارنامه‌ای دایر بر مشارکت بنگاه مورد نظر در همکاری مشترک و سهم سرمایه‌ای شرکت مورد نظر در سرمایه‌گذاری.

لازم است منابع اصلی به زبان روسی یا ترکمنی ترجمه شود و صحت آن توسط یک شرکت محلی شناخته شده (مثلاً اتاق بازرگانی ترکمنستان) مورد تأیید قرار گیرد.

بعد از ترجمه کلیه اسناد، لازم است سه نسخه از هر کدام تهیه شود. نسخ ترجمه شده اصلی روسی و ترکمنستانی قرارداد لازم است توسط دفتر اسناد رسمی ترکمنی مهور شود.

گفتنی است که در یک قرارداد همکاری مشترک لازم است موارد همکاری مشترک، اسناد مربوطه و گزارش امکان‌پذیری توسط کلیه شرکا امضا شود.

به محض اینکه یک شرکت خارجی یا شرکت با مجوز همکاری مشترک به ثبت رسید و آغاز به کار کرد، محصول تولیدی خود را لزوماً باید به SAFI ارجاع نماید تا مجوز صادرات دریافت کند. کالاهای معینی مانند پنبه و روغن نیازمند مجوز صادراتی هستند. سایر کالاها فقط به یک گواهی، یا تعرفه و یا اظهارنامه نیاز دارند. در میان مجموع کالاهایی که در ترکمنستان تولید می‌شود، جز پنبه و روغن، مابقی نیازی به مجوز صادراتی ندارند، همینطور در مورد کالاهایی که از آمریکا وارد ترکمنستان می‌شوند.

برای دریافت بسیاری از اطلاعات لازم در مورد ثبت شرکت‌های خارجی می‌توان با SAFI تماس گرفت. نام مسؤول و شماره تلفن‌های